

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1906. Andra Kammaren. N:o 23.

Tisdagen den 6 mars.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 27 nästlidne februari.

§ 2.

Upplästes två till kammaren inkomna protokoll, så lydande:

År 1906 den 5 mars sammanträdde kamrarnas valmän för att jämlikt 71 och 73 §§ riksdagsordningen utse dels Riksdagens fullmäktige i riksbanken efter herrar R. Almström och C. A. Weber, hvilka voro i tur att afgå, dels ock suppleanter för fullmäktige i riksbanken;

och befunnos, efter valens slut, hafva blifvit utsedde till

fullmäktige:

herr *Almström, Robert*, ledamot af Riksdagens Första kammare,
med 48 röster,
» *Weber, Carl Adolf*, bankir, med 48 » ;
samt till *suppleanter* för tiden från valet, till dess nytt val under
år 1907 försiggått:

herr *Tham, Vollrath Henrik Sebastian*, bruksägare, med 48 röster,
» *Wikström, Pehr Magnus*, grosshandlare, med 47 »
» *Francke, Otto*, grosshandlare, med 46 » .

A. Hansson i Solberga.
Olof Björklund.

K. Bohnstedt.
Carl Carlsson Bonde.

År 1906 den 5 mars sammanträdde kamrarnas valmän för att jämlikt 71 och 73 §§ riksdagsordningen utse dels Riksdagens fullmäktige i riksgäldskontoret efter herrar O. M. Höglund och A. Ham-

Andra Kammarens Prot. 1906. N:o 23.

marström, hvilka voro i tur att afgå, dels ock suppleanter för fullmäktige i riksgäldskontoret;
och befunnos, efter valens slut, hafva blifvit utsedde till

fullmäktige:

herr *Hammarström, Alexis*, ledamot af Riksdagens Första Kammare, med 48 röster,
herr *Höglund, Otto Magnus*, grosshandlare, fil. doktor, med 48 röster;
samt till *suppleanter* för tiden från valet, till dess nytt val under år 1907 försiggått:
herr *Almqvist, Knut Fredrik Gerhard*, ledamot af Riksdagens Andra Kammare, med 48 röster,
grefve *Taube, Carl Oscar*, ledamot af Riksdagens Första Kammare, med 47 » ,
herr *Santesson, Per Henrik*, jur. kand., vice häradshöfding, verkställande direktör i nobelstiftelsen, med 46 » .

A. Hansson i Solberga.
Olof Björklund.

K. Bohmstedt.
Carl Carlsson Bonde.

Protokollen lades till handlingarna; och beslöts tillika, att Riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag af protokollet om dessa val underrättas för afgifvande af förslag till dels förordnanden för de valde, dels skrivelser till Konungen med anmälan om de försiggångna valen, dels ock de paragrafer, som därom borde i riksdagsbeslutet intagas.

§ 3.

Föredrogos hvar för sig och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts å kammarens bord hvilande propositioner:

angående pension å allmänna indragningsstaten för besiktningsrustmästaren vid Gottlands tygstation Per Gustaf Andersson;

angående pension å allmänna indragningsstaten för vaktmästaren Carl Magnus Fägerholm;

angående pension å allmänna indragningsstaten för t. f. fabriksförvaltaren vid ammunitionsfabrikens afdelning å Karlsborg A. E. V. Wännerdahl; samt

angående pension å allmänna indragningsstaten för arbetarna vid Borghamns kalkstensbrott Hans Gottfrid Engqvist och Frans Otto Svanberg.

§ 4.

Vidare föredrogos, men bordlades åter lagutskottets utlåtande n:o 18, Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 4 och Andra Kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande n:o 5.

§ 5.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Herr vice talmannen, som yttrade: Herr talman! Jag ber att få hemställa, att kammaren ville besluta, att bland två gånger bordlagda ärenden främst på föredragningslistan för morgondagens plenum uppföra statsutskottets utlåtande n:o 8, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel,

därnäst statsutskottets utlåtande, n:o 5, angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjärde hufvudtitel, samt därnäst öfriga ärenden i den ordning, de hafva på föredragningslistan för i dag.

Vidare anförde:

Herr Persson i Malmö: Med anledning af vice talmannens förslag till föredragningsätt för morgondagens plenum skall jag be att få nämna, att ännu hafva icke alla kammarens ledamöter fått statsutskottets utlåtande om fjärde hufvudtiteln. Jag finner det därför icke vara fullt riktigt att taga det till behandling i morgon, utan föreslår den ändring i vice talmannens förslag, att utlåtandet uppföres till behandling först nästa lördag. Det synes mig nämligen vara skäligt, att kammarens ledamöter få möjlighet att läsa igenom fjärde hufvudtiteln, innan den företages till behandling. Utlåtandet är indraget på nästan alla platser å skånebänken. Jag ber därför, herr talman, att få föreslå, att detta ärende uppföres till behandling först nästa lördag.

Herr vice talmannen: Herr talman! Med anledning af hvad herr Persson i Malmö nyss anförde, ber jag att få erinra kammaren därom, att fjärde hufvudtiteln bordlades vid sistlidna fredags sammanträde här i kammaren, att ärendet stod på föredragningslistan för sistlidna plenidag, nämligen lördagen, och att hvar och en af kammarens ledamöter således haft sig alltför väl bekant, att ärendet skulle förekomma till afgörande vid nästa ordinarie arbetsplenum, som infaller i morgon.

Anledningen till att den oegentligheten inträffat, att någon eller några af kammarens ledamöter kunna säga, att de icke fått statsutskottets utlåtande angående fjärde hufvudtiteln sig tilldeladt, lära vara den, att när den första upplagan utdelades på alla platser i kammaren, förefanns ett tryckfel på titelbladet. Detta observerades först sedan utdelningen var gjord. Alla de ledamöter af kammaren, som togo detta exemplar med sig härifrån, hafva fått fjärde hufvudtiteln. De öfriga exemplaren, som icke vid utdelningen hemtogos, blefvo liggande kvar på pulpeterna, och eftersom tryckfelet upptäcktes efteråt, kommo vaktmästarne och drogo in dessa exemplar för att lägga ut nya. Nu kan det hända, att vaktmästarne begått den försummelsen att icke anteckna numren på de platser, där de togo bort exemplar.

Under sådana förhållanden, herr talman, hemställer jag, om det kan vara skäl att uppskjuta behandlingen af ärendet. Jag anhåller, att kammaren ville bifalla det förslag, som jag nyss afgaf.

Herr Persson i Malmö: Med anledning af herr vice talmannens yttrande, att det ifrågavarande statsutskottsutlåtandet vid fredagens sammanträde utdelades, ber jag att få erinra, att det då utdelades *förslag till utlåtande* från statsutskottet. Anledningen, hvarför detsamma indrogs för dem, som låtit papperen ligga kvar på sina pulpet, är den, som vice talmannen nu uppgifvit. För min del var jag icke längre från min plats, än att jag — sedan plenum afslutats — var och åt middag, men då jag återkom och skulle taga de utdelade trycksakerna med mig, så var detta utlåtande borta, och på samma sätt har det nog inträffat för en stor del af kammarens ledamöter. Det synes mig således formellt sedt icke möjligt att säga, att ärendet bordlades vid fredagens sammanträde, enär det då endast förelåg ett *förslag till utlåtande*, och ensamt denna omständighet borde enligt min uppfattning vara ett tillräckligt skäl för ett uppskof med frågans behandling. Det är visserligen sannt, att kammarens ledamöter kunnat skaffa sig detta utlåtande genom att vända sig till personalen, och för min del erhöi jag sent i går kväll, på förfrågan om berörda utlåtande, den upplysningen, att om jag ville vänta en stund, medan vaktmästaren gick efter detsamma, så skulle jag få det. Jag ansåg mig emellertid icke hafva rättighet att af vaktmästaren begära detta och hade dessutom då icke tid att vänta, hvarför jag afstod från att begagna erbjudandet. För öfrigt hade ju jag i likhet med kammarens öfriga ledamöter rätt att erhålla det på min plats.

Det synes mig vara oegentligt att gå till afgörande behandling af en hufvudtitel, som flertalet åtminstone på skånebänken icke haft tillfälle att genomläsa. Denna hufvudtitel upptager rätt väsentliga belopp, och det förefaller mig vara oförsvarligt att till afgörande företaga en fråga, som ett stort antal af kammarens ledamöter icke haft tillfälle att studera. Visserligen kan man göra det i dag och under natten till i morgon, men för dem, som icke äro specialister på försvarshufvudtitlarna och icke hafva deltagit uti den förberedande behandlingen inom utskottet, lär det vara svårt att sätta sig in i och skapa sig ett omdöme om utskottets förslag i anledning af Kungl. Maj:ts äskanden. Jag finner mig därför böra vidhålla mitt yrkande, att fjärde hufvudtiteln uppföres till behandling först vid lördagens plenum.

Herr Jansson i Krakerud: Om jag hade funnit, att ifrågavarande utlåtande saknats på min pulpet, då det utdelades till kammarens samtliga ledamöter, hade jag omedelbart gått till vaktmästarne och begärt, att de skulle skaffa mig detsamma. Jag kan icke förstå, huru man kunnat dröja så länge utan att göra anmälan därom vare sig på ena eller andra sättet. Jag hoppas, att det icke är många af kammarens ledamöter, som äro så ligkiltiga, att de kunna låta en så lång tid gå förbi utan att skaffa sig ett viktigt betänkande, som redan blifvit bordlagdt af kammaren.

Friherre Adelswård: Äfven jag och mina närmaste grannar hafva blifvit utsatta för samma missöde, som nu omnämnts beträffande statsutskottets utlåtande. Det torde alltså få anses rimligt, att det beredes oss möjlighet att ägna mera tid åt detsamma, än hvad som kan ske från i dag tills i morgon. Jag ber därför att få instämma i herr Perssons i Malmö yrkande.

Herr talmannen: Jag ber endast att få erinra, att den anmärkning, som nu blifvit gjord, hade bort framställas vid lördagens sammanträde, då detta ärende för andra gången bordlades.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats afslutad, beslöt till en början kammaren, efter af herr talmannen gifna propositioner i ämnet, att statsutskottets ifrågavarande utlåtande skulle till behandling företagas vid kammarens sammanträde nästkommande dag onsdagen den 7 innevarande mars, hvarefter kammaren beträffande ordningen mellan de två gånger bordlagda ärendena å föredragningslistan för morgondagens sammanträde biföll det af herr vice talmannen i sådant hänseende framställda förslaget.

§ 6.

Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till Riksdagens skrifvelse, n:o 24, till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående upplåtande af kronojord för framdragande af vissa elektriska ledningar.

Vidare anmäldes och godkändes sammansatta stats- och bankoutskottets förslag till Riksdagens skrivelser:

n:o 26, till fullmäktige i riksbanken, i anledning af verkställd granskning af fullmäktiges i riksbanken och fullmäktiges i riksgäldskontoret åtgärder för utförande af det dem gemensamt lämnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af riksdags- och riksbankshus; och

n:o 27, till fullmäktige i riksgäldskontoret, i anledning af verkställd granskning af fullmäktiges i riksbanken och fullmäktiges i riksgäldskontoret åtgärder för utförande af det dem gemensamt lämnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af riksdags- och riksbankshus.

§ 7.

Herr S. Nordström aflämnade en motion, n:o 136, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse af §§ 31, 49 och 53 regeringsformen samt §§ 10 till och med 22 äfvensom §§ 25 och 38 riksdagsordningen så ock till öfvergångsstadgande i riksdagsordningen.

Denna motion blef på begäran bordlagd.

Andra Kammarens Prot. 1906. N:o 23.

§ 8.

Till bordläggning anmäldes:

konstitutionsutskottets utlåtande n:o 3, i anledning af väckt motion om ändring af tryckfrihetsförordningen i syfte att förbjuda offentliggörande af de belopp, hvartill skattskyldiges inkomster enligt inkomstskatteförordningen föreslagits eller bestämts;

bankoutskottets memorial n:o 4, om användande af bankovinsten för år 1905; och

lagutskottets utlåtande n:o 19, i anledning af väckt motion angående rätt för ägare af byggnader, som uppförts å annan tillhörig mark inom köping, municipal- eller annat sådant samhälle, där allmän byggnadsordning tillämpas, att tillösa sig marken.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

§ 10.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>O. N. Olsson</i>	i Heden	under 5 dagar från och med den 7 mars
» <i>K. Starbäck</i>	» 8	» » » » 8 »
» <i>G. B. Hellman</i>	»	den 7 mars och
» <i>A. Jonsson</i>	i Lycksele	» 14 dagar från och med den 9 » .

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 3,4 e. m.

In fidem
Herman Palmgren.